

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס
תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

לפני כבוד השופט טל פפרני

התובע ר. מ ת"ז
באמצעות ב"כ עו"ד רויטל לוי

נגד

הנתבעת א.ס ת"ז
באמצעות ב"כ עו"ד יואל רביב

פסק דין

עניינו של פסק דין זה, שתי תביעות בין הצדדים:

תלה"מ 19-06-31282 – תביעה להפחתת דמי המזונות אשר נקבעו בהסכם שנחתם בין הצדדים ביום 24.2.2016, אושר וקיבל תוקף של פסק דין בבית המשפט ביום 31.3.2016 בתיק תה"ס 29039-03-16 (להלן: "הסכם הגירושין").

תלה"מ 19-06-31326 – תביעה לשינוי חלוקת זמן הורי.

1. הצדדים, בני זוג לשעבר, אשר נישאו בנישואים אזרחיים בקפריסין ביום 27.4.2006. נישואי הצדדים הותרו בהתאם לפסק דין שניתן ביום 24.8.2016 בתיק תה"ס 32452-05-16. לצדדים שני ילדים משותפים: ד', ילידת 2007, כבת 14 כיום, וע', יליד 2015, כבן 5.5 כיום.

2. במסגרת הסכם הגירושין, נקבעה חלוקת זמני שהות לפיה אמורים הקטינים לשהות אצל האב מדי יום שני ורביעי משעה 14:00 כולל לינה, ועד למסגרת החינוכית למחרת היום. עוד נקבע כי הילדים ישהו אצל האב מדי סופ"ש שני, החל מיום שישי בשעה 13:00 ועד ליום ראשון בבוקר ישירות למסגרת החינוכית. עוד נקבעו זמני שהות בחגים ובחופשות ממסגרות החינוך.

3. לטענת התובע, היות שמקום מגוריו ב..... ומקום מגורי הנתבעת ב....., אזי נקבעו זמני השהות ללא התחשבות במצבו, במקום מגוריו ובהיקף משרתו. התובע טוען כי עקב חוסר גמישות מצד הנתבעת הגיע למצב בו הוא עלול לאבד את מקור פרנסתו ומקום עבודתו. הנתבע מוסיף וטוען כי בשנת 2014 ניתן צו כינוס בעניינו בהליך פש"ר שהתנהל בבית המשפט המחוזי בחיפה, וביום 19.4.2016 הוכרז כפושט רגל. במסגרת הליך הפש"ר נקצבו מזונות הקטינים בסך של 4,000 ₪ לחודש. התובע טוען כי הצדדים הסכימו על כך שדמי המזונות יופחתו ויועמדו על סך של 4,000 ₪ לחודש במקום הסך שנקבע בהסכם הגירושין (5,500 ₪ לחודש)

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס

תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

- וזאת, בין היתר, לאור שינוי הוצאות החינוך עבור הבן ע' אשר למד בגן פרטי בעלות גבוהה לעומת העלות הנמוכה יותר בגן עירייה. לטענת התובע, הנתבעת משתכרת כ-10,000 ₪ לחודש, מתגוררת בבית רחב ידיים, נוסעת לחו"ל וחיה ברמת חיים גבוהה מאוד.
4. במסגרת התביעה לשינוי זמני שהות, עותר התובע **לצמצום** חלוקת הזמנים שנקבעה בהסכם הגירושין. לדבריו, יש מקום להורות כי המפגשים בינו לבין הקטינים יתקיימו פעם בשבוע, ביום שלישי החל מהשעה 16:45 ועד לשעה 19:00 ובנוסף מדי סופ"ש שני, החל מיום שישי בתום המסגרת החינוכית ועד למוצאי שבת.
5. במסגרת התביעה להפחתת מזונות, טוען התובע כי יש מקום להקטין את דמי המזונות שנקבעו בהסכם הגירושין וזאת לאור שינוי נסיבות נטען, קרי, הסכמת הצדדים להפחתת דמי המזונות לסך של 4,000 ₪ לחודש, הלוואות חדשות שנוצרו לתובע לאחר הליך הפש"ר בסך של כ-156,000 ₪. התובע, לדבריו, הנדסאי בהשכלתו ומשתכר מעבודתו כ-10,000 ₪ נטו לחודש. התובע מוסיף ומפנה לעובדה כי בעניינם של הצדדים לא חל הדין האישי ולפיכך סבור כי יש ליתן לעובדה זו משקל בעת קביעת דמי המזונות.
6. הנתבעת כופרת בטענותיו של התובע. לדבריה, היא מעולם לא הסכימה על הפחתת דמי המזונות לסך של 4,000 ₪ לחודש, ואף פתחה תיק הוצ"פ לצורך גביית הפרשי דמי המזונות שלא שולמו. הנתבעת מפנה לכך שהתובע שינה את חלוקת זמני השהות באופן חד צדדי, כך שבמקום להלין את הקטינים בביתו 6 לילות בשבועיים, אזי הוא מלין אותם לילה אחד בלבד. הנתבעת מציינת כי היא לא הסכימה לצמצום זמני השהות שבוצעו על ידי התובע בפועל. הנתבעת מפנה לעובדה כי התובע מרבה לצאת לחו"ל, מטעמים שונים, ולפיכך סבורה כי דין התביעות להידחות. הנתבעת מוסיפה וטוענת כי לבת ד' בעיות רפואיות מורכבות, ולפיכך ההוצאות עבורה גדולות מהמקובל. הנתבעת טוענת כי התובע אדם צעיר ובריא, בעל הכנסות של ממש, וכן פוטנציאל השתכרות. הכנסותיו של התובע עלו לאחר שנחתם הסכם הגירושין, ומצבו הכלכלי השתפר מאוד לאחר שקיבל הפטר בתיק הפש"ר. הנתבעת מכחישה כי חל שינוי נסיבות מהותי המצדיק את הפחתת המזונות.
7. בדיון שהתקיים ביום 20/2/20, חזרו הצדדים על טענותיהם. באותו מועד התברר כי חלוקת הזמנים המתקיימת בפועל היא בימי ג' משעה 16:45 ועד השעה 18:20, ומידי סופ"ש לסירוגין, מיום ו' מהמסגרות ועד למוצאי שבת. בהעדר הסכמות נקבעו התיקים לשמיעת ראיות.
8. ביום 22.10.2020 נשמעו ראיות הצדדים. מטעם התביעה נשמעה עדותו של **התובע**. חקירתו הראשית נערכה בתצהיר שסומן ת/1. בחקירתו אישר התובע כי בעת שנחתם ההסכם כבר היה בהליך פשיטת הרגל (עמ' 6, ש' 31). עוד טען כי כבר כאשר חתם על הסכם הגירושין ידע

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס

תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

כי לא יעמוד בסכומים הנקובים בו וזאת מאחר שעורך הדין שייצג אותו אמר לו כי ההסכם לא יתקיים (עמ' 7, ש' 9). לשאלה מדוע לא זימן את עורך דינו דאז, השיב התובע: **"לא ידעתי שצריך לזמן"** (עמ' 7, ש' 15). התובע עובד כמפקח ב..... מזה כ-7 שנים, מקבל ממקום עבודתו רכב וטלפון וכן בונוסים מפעם לפעם. שכרו כ-19,000-20,000 ₪ ברוטו לחודש. הוא מתגורר ב....., משלם שכירות כ-5,100 ₪ עבור בית ובו 7 חדרים, שבו גרים חוץ ממנו גם בת זוגו, אמו ובתה של בת הזוג. בת זוגו עובדת בחברת ושכרה כ-5,000 ₪ לחודש. התובע פוגש את הילדים בימי רביעי משעה 16:45 ועד השעה 19:00 ומדי סופ"ש שני מיום שישי בשעה 13:00 ועד מוצ"ש בשעה 19:00. התובע אישר כי מעבר ל-4,000 ₪ לא שילם סכומים נוספים עבור דמי המזונות (עמ' 8, ש' 9).

9. מטעם ההגנה העידה ה**נתבעת** שעדותה הראשית נערכה בתצהיר וסומנה נ/1. לדבריה, במעמד ההסכם הרוויחה כ-8,500-8,000 ₪ כנציגת חברת תרופות, משכורתה היום כ-12,000 ₪ נטו לחודש כ....., היא גרה ב..... ומשלמת שכירות בסך של 3,800 ₪ לחודש. בדירה גרים גם אמא שלה הפנסיונרית. הנתבעת מקבלת ממקום עבודתה רכב וטלפון.

10. בסיכומיו, עותר התובע להרחבת הסדרי השהות והעמדתם על ההסדרים שנקבעו בהסכם הגירושין. עוד ובמקביל עותר התובע להפחית את דמי המזונות לסך של 3,000 ₪ לחודש. הנתבעת, מנגד, סבורה כי דין שתי התביעות להידחות שכן לא חל שינוי נסיבות של ממש המצדיק שינוי ההסכמות שקיבלו תוקף של פסק דין.

11. לאחר שעיינתי בכלל החומר המצוי בתיק, ושקלתי טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין שתי התביעות להידחות. להלן יפורטו טעמי.

12. בכל הנוגע לחלוקת זמני השהות, אמנם נכון כי הצדדים פועלים בפועל על פי חלוקת זמני שהות מצומצמת מזו שנקבעה בהסכם הגירושין, וזאת ככל הנראה בהסכמה ביניהם, ואולם לא ברור כיצד התובע מחד, עותר בכתב התביעה **לצמצום** זמני השהות שנקבעו בהסכם, מאידך, בתצהירו עותר ל: **"למעשה, אני מבקש כי, ילדי יגיעו אלי על פי הסכם הגירושין, ועל פי חלוקה הקבועה בהסכם הגירושין – יש לפטור אותי ממזונות לחלוטין."** (ההדגשה לא במקור, ט.פ.). התובע לא ביצע פעולה כלשהי שתכליתה **הרחבת** חלוקת זמני השהות. לא פנה ולא ביקש למנות מומחה או פקיד סעד אשר יבחן את האפשרות להרחבת זמני השהות. למעשה ניתן לראות כי הוא סבור שהתביעות כרוכות האחת בשנייה – הרחבת המפגשים באופן פאסיבי מצדו **"[ילדי יגיעו אלי]"** ומנגד, הפסקת תשלום המזונות.

13. אין בידי לקבל עמדה זו. התובע לא טען האם הוא מעוניין להרחיב או לצמצם את זמני השהות. בחקירתו, כאשר נשאל מדוע הוא לא פוגש את הילדים יותר, השיב: **"כי זה מה שסיכמנו"** (עמ' 7, ש' 27).

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס
תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

14. אמנם נכון כי סוגיית משמורתם של קטינים הינה כזו הניתנת לדיון על פי הצורך מעת לעת, וכך גם על פי הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (ע"א 217/75 נחום, פורסם במאגרים המקוונים), ואולם כמו בכל נושא הקשור בטובתם של קטינים, יש לבחון את אופן התנהלותו של בעל הדין ואת תום לבו. במקרה זה, להתרשמותי, מעבר לעובדה כי לא ברור אם התובע מעוניין לצמצם או להרחיב את זמני השהות, אזי להתרשמותי, הוא כורך את תביעתו להפחתת מזונות בתביעה להסדרי שהות באופן שאינו עולה בקנה אחד עם חובת תום הלב.

15. **הפחתת דמי המזונות** - פסק דין למזונות, אינו יוצר מחסום סופי מפני חידוש ההתדיינות, וניתן לחזור ולפנות לבית המשפט בקשה לנושא המזונות, בכפוף להוכחת התנאי כי חל **שינוי מהותי בנסיבות המצדיק** את שינוי הקביעה המקורית. את המושג "**שינוי נסיבות**" בהקשר זה נהוג לפרש באופן דווקני, שאם לא כן עשוי להיות מופר האיזון בין המגמה להביא לסופיות הדיון לבין הצורך להתאים את גובה המזונות לצרכי חיים ולמצבי חיים משתנים בין של הצד הזכאי להן, ובין של הצד החייב בהם [ראה: [בע"מ 3148/07 פלונית נ' פלוני](#) (פורסם במאגרים המקוונים, 13.6.2007)].

16. יש לבחון האם מאז מתן פסק הדין למזונות חל שינוי מהותי שמצדיק את שינוי פסק הדין [ראה: [ע"א 315/78 לוי נ' לוי פ"ד לג' \(1\) 22](#)]. על הנסיבות החדשות המצביעות על השינוי המהותי לרדת לשורשו של פסק הדין שניתן, כדי לאפשר את בחינת שיעור המזונות אשר נפסק [ראה: [תמ"א 957/93 פלונית ואח' נ' אלמוני, פ"מ תשנ"ד \(3\) 133, 137](#)]. אין די להוכיח שינוי כשלעצמו, אלא יש צורך בהוכחת שינוי נסיבות מהותי שיצדיק התערבות במזונות שנקבעו ושינוי כזה ייעשה במקרים נדירים בלבד ובכפוף לשלושה תנאים מצטברים: הצדדים השאירו פתח במפורש או מכללא לשינוי נסיבות, כי מבקש השינוי פעל בתום לב וכי עקב השינוי המהותי בנסיבות לא היה זה צודק להשאיר את פסק הדין על כנו [ראה: [ע"א 442/83 קס נ' קס, פ"ד לח' \(1\) 761](#)].

17. בית המשפט אינו בודק מהו סכום המזונות שהיה פוסק היום, אילו הנתונים דגן הובאו בפניו במסגרת תביעת מזונות חדשה, אלא יש לבחון האומנם חל שינוי נסיבות מהותי [ראה: [ע"מ 1080/01 י.ש נ' נ.ש](#)] (פורסם במאגרים המקוונים, 5.8.2003). נטל ההוכחה להוכיח את שינוי הנסיבות – חל על התובע, והמבכנים להוכחה הינם עובדתיים. על התובע להוכיח כי חל שינוי שלא ניתן היה לצפותו מראש [ראה: [ע"א 472/78 אשתר נ' אשתר פ"ד לד' \(1\) 57](#), 60]. העיקרון הניצב מאחורי האפשרות לשינוי פסק דין למזונות הנו שכאשר מתקיים שינוי נסיבות מהותי, המשך קיומו של פסק הדין עלול להפוך לבלתי צודק. המטרה הנה מניעת עיוות דין [ראה ספרם של גריידי ושלם, מזונות ילדים, בעמ' 275].

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס
תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

18. ביום 19.7.2017, ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין בע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית [פורסם במאגרים המקוונים], שניתן בהרכב שופטים מורחב ודן בסוגיית חלוקת נטל דמי המזונות בין הורים לילדים בגיל 6-15 המצויים במשמורת משותפת. פסק הדין שינה את ההלכה הנוהגת עד כה, ובו נקבעה הלכה חדשה לפיה: **"בגילאי 6-15 חבים שני ההורים באופן שווה במזונות ילדיהם מדין צדקה, תוך שהחלוקה ביניהם תקבע על פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכלל המקורות העומדים לרשותם, לרבות שכר עבודה, בנתון לחלוקת המשמורת הפיזית בפועל, ובשים לב למכלול נסיבות המקרה"** [פסקה אחרונה לפסק הדין].

19. בעקבות פסק דינו של בית המשפט העליון, החלו בתי המשפט למשפחה, ובעקבותיהם בתי המשפט המחוזיים לדון בסוגיית מזונותיהם של ילדים, תוך יישום הכללים שנקבעו בהלכת בע"מ 919/15 על המקרה הקונקרטי הנדון בפניהם. כאשר המגמה הנראית הינה, כי ניתן ליישם את הכללים שהותוו על ידי בית המשפט העליון גם במקרים בהם אין מדובר במשמורת משותפת, וגם במקרים בהם אין מדובר בחלוקת זמן שווה (כבוד השופט שאול שוחט בעמ"ש 14612-10-16 (פורסם במאגרים המקוונים) (20.12.17), כבוד השופט ג'וסי בעמ"ש (חי') 21269-05-17 [פורסם במאגרים המקוונים] (כבוד השופט שרעבי ברמ"ש (חי') 41433-04-18 (פורסם במאגרים המקוונים) (30.5.18)). ביום 13.11.18 ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, כבוד השופט ח' שרעבי בתיק עמ"ש 53288-03-18 [פורסם במאגרים המקוונים]. במסגרת אותו פסק דין נאמרו על ידי כבוד השופט שרעבי הדברים כדלקמן:

"מתוך הכללים דלעיל, ובהקשר למקרה דנן, יש להפנות זרקור לשני הדגשים הקשורים זה לזה, בתביעה לדיון מחדש בסכום מזונות פסוק, כדלקמן:

א. הנקודה הראשונה מוזכרת בדבריו של כב' השופט רובינשטיין בבע"מ 3148/07 פלונית נ' פלוני (13.6.07) - (להלן: "פרשת פלונית"), כדלקמן:

"אכן, ניתן לדון מחדש בגובה מזונות בהתאם לשינוי הנסיבות... ואולם, אין זה השיקול היחיד. במסגרת שיקול דעתו על בית המשפט להביט על התמונה בכללותה, ולהכריע לפיה האם בהתחשב במכלול הנסיבות של יחסי הצדדים יש מקום לאפשר דיון מחדש במזונות. בהקשר זה נקבע, כי על בית המשפט לבחון האם הוגשה התביעה בחוסר תום לב (ההדגשות שלי - ח"ש). כבר נפסק כי לחיוב המזונות היבט חוזי..., הכפוף לדרישת תום הלב הקבועה בסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973; ... ולדרישות נוספות, כגון תקנת הציבור הקבועה בסעיף 61 לחוק החוזים (חלק כללי)..." (ציטוט מסעיפים ד' עד ו' להחלטה)

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 31282-06-19 מ'נ' ס

תלה"מ 31326-06-19 מ'נ' מ

היינו – התנאי של שינוי נסיבות מהותי הוא תנאי הכרחי בכדי לקבל תובענה לשינוי סכום מזונות פסוק, אך לא תנאי מספיק. בנוסף יש צורך בבחינת תום לב של מגיש התובענה (האיש או האישה) בהגשת התובענה.

תום הלב, כך לטעמי, ייבחן, בין היתר, בשאלות הבאות:
האם מגיש התובענה "משחק בקלפים גלויים" בכל הקשור למצבו הכלכלי בכלל והכנסתו בפרט;

כיצד התנהל בתשלום מזונותיו השוטפים מאז פסק הדין הפסוק למזונות. האם יצר חובות או הקפיד על תשלומים שוטפים ובמועד; האם מעכב את בירור התביעה הרכושית של בני הזוג, באופן שחלוקת הרכוש המשותף מתעכבת, עובדה שיש לה השפעה מהותית על מצבם הכלכלי שני הצדדים.

ב. בחינת "שינוי נסיבות מהותי" אינה רק לנוכח שינוי בהכנסת בן/בת הזוג בלבד, אלא של המצב הכלכלי בכלל. היינו, האם מצבם הכלכלי הכולל של בני הזוג או מי מהם השתפר או הורע משמעותית מאז פסק הדין למזונות, אותו רוצים לשנות.

גם על נקודה זו עמד כב' השופט רובינשטיין בפרשת פלונית בצינו בדלקמן:

"אכן, ניתן לדון מחדש בגובה מזונות בהתאם לשינוי הנסיבות... פשיטא שמצב כלכלי, היסוד למזונות, עשוי להשתנות לכאן ולכאן, ויש מקום איפוא לשקול מתן ביטוי לשינויים בן, מתוך הוגנות כלפי כולי עלמא..." (ציטוט מסעיף ו' להחלטה, ההדגשה שלי – ח"ש). היינו, המבקש את הדיון מחדש בסכום המזונות עקב שינוי נסיבות מהותי, צריך להוכיח לא רק שינוי בשכרו או בשכר בן/בת הזוג, אלא גם הרעה במצבו הכלכלי הכולל או הטבה משמעותית במצבו הכלכלי הכולל של בן/בת הזוג, מאז פסיקת המזונות המקורית."

20. בעקבות שינוי ההלכה התעוררה הסוגיה האם הלכת בע"מ 919/15 מהווה שינוי נסיבות מהותי המצדיק דיון מחדש בסוגיית המזונות (לעניין זה ראו: תמ"ש (פ"ת) 4542-03-16 א.נ' ב. (פורסם במאגרים המקוונים, 1.7.18), תלה"מ (קריות) 18283-10-17 פלוני נ' אלמונית (פורסם במאגרים המקוונים, 1.8.18), תלה"מ (נצי) 10726-05-18 א.ק. נ' ע.ק. (פורסם במאגרים המקוונים, 6.9.18)).

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 31282-06-19 מ'נ' ס

תלה"מ 31326-06-19 מ'נ' מ

1 (באותו עניין ראו גם: כבוד השופט ח' שרעבי בעמ"ש (חי') 14599-05-18 פלוני נ' אלמונית
2 (פורסם במאגרים המקוונים) (28.11.18), כב' השופטים שנלר, ורדי, רביד בעמ"ש 40627-10-
3 16 (פורסם במאגרים המקוונים) (3.3.19)).
4
5 21. ביום 12.11.20 ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בעמ"ש 45821-03-20 (טרם
6 פורסם) אשר התייחס לסוגייה האם הלכת בע"מ 919/15 מהווה שינוי נסיבות מהותי
7 המצדיק דיון מחדש בסוגיית המזונות, שם נאמרו על ידי כבוד השופט ג'יוסי הדברים הבאים:

8
9 **"...אם התשובה לשאלה זו חיובית, הגענו לסיום מסענו.**

10 **ברם, אם התשובה היא שלילית, יש לבחון נוכח שינוי ההלכה ב-**
11 **בע"מ 919, האם חל שינוי גם בהלכה, לפיה דלתות בית המשפט**
12 **תישארנה פתוחות בפני בקשה לשינוי דמי המזונות, בכפוף לתנאי**
13 **המפורש והדווקני, שחל שינוי מהותי בנסיבות, בהשוואה למצב**
14 **שהיה קיים בנקודת המוצא, עת הוכרעה סוגיית המזונות**
15 **לראשונה.**
16 **עוד ובנוסף, ברי, כי יש לבחון האם לצד שינוי ההלכה ב- בע"מ 919,**
17 **חל אף שינוי בהלכה, לפיה, אין שוני בין פסק-דין, שהושג על יסוד**
18 **הסכמה בין הצדדים, לבין פסק-דין שהכריע בפלוגתאות על יסוד**
19 **הראיות."**

20
21 22. בהמשך פסק הדין נקבע כדלקמן:

22 **"...ראשית קבעתי, כי אין בידי לקבל ששינוי ההלכה ב- בע"מ**
23 **919 מהווה כר לשינוי הלכות נוספות, מבלי שבית המשפט העליון**
24 **יעשה כן.**

25
26 **משמע, ההלכות הן בדבר דווקנותו הנדרשת של שינוי הנסיבות**
27 **המהותי בפתיחת דיון מחדש בתיקי מזונות, ר' לעיל עניין פייגה:**

28
29 **" אין המדובר בשינוי של מה בכך, ולכן אין בכלל המשפטי, היוצר**
30 **אפשרות לדיון חוזר, כדי פתיחתו של שער רחב, המתיר התדיינות**
31 **חוזרת בעניין המזונות, כל אימת שהטינה ההדדית או ניגודי**
32 **האינטרסים בין הצדדים דוחפים לכך. נהפוך הוא, ההלכה**
33 **מגבילה ומצמצמת את הדיון החוזר, כאמור, רק לאותם מקרים,**
34 **בהם חל שינוי מהותי בהשוואה למצב שבעבר. שינוי בלתי**
35 **משמעותי על תוצאותיו צריך להיספג על-ידי הצדדים להתדיינות**

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס

תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

הקודמת, והם חייבים להתאים עצמם למשמעותו, בלי לשוב ולפנות לערכאות".

והן בדבר זהות הסוגיה בין אם מדובר בהסכם ובין אם מדובר בפסק-דין, ר' עניין פייגה:

"עיקרו של דבר, מבחינה זו אין שוני בין פסק-דין, שהושג על יסוד הסכמה בין הצדדים, לבין פסק-דין, שהכריע בפלוגתאות על יסוד הראיות."

שתיהן עומדות על כנן..."

23. בהתאם להלכה, נדרשת מידה רבה של זהירות קודם שיתערב בית המשפט בשיעור המזונות המוסכם (ע"א 442/83 משה קס נ' דבורה קס, פ"ד לח (1) 767 [1984]. בע"א 4515/92 סילביה מרתה שטיין קומרוב נ' לדיסלאו שטיין (פורסם במאגרים המקוונים, 13.6.1994) נקבע כי: " כאשר מדובר על סכום מזונות שנקבע בהסכם בין ההורים, אין לשנות את המזונות כפי שנקבעו על נקלה אלא אך ורק במקרים בולטים." במקרים אלו, דרוש שכנוע חזק שאכן יש שינוי מהותי בנסיבות המצדיק התערבות במה שהוסכם. (ראו: עמ"ש (מחוזי באר שבע) 43749-05-18 ע.ב.ס נ' ס.ב.ס (פורסם במאגרים המקוונים, 03.01.2019), עמ"ש (מחוזי מרכז) 62263-10-17 ע.ל. נ' ס.ק. (פורסם במאגרים המקוונים, 17.09.2018)). בעניין זה יש לציין כי הסכם גירושין מהווה הסכם כולל ובשל מורכבותו הוא אינו ניתן להפרדה לחלקים כך שבמקרה של הפרת אחד מחלקיו קמה הזכות לבטל את החלק שהופר (עא 105/83 אברהם מנשה נ' רבקה מנשה פ"ד לח (4) 635).

24. הבאתי בחשבון את הדברים שנאמרו על ידי כב' הש' נ' שילה בפסק הדין שניתן ביום 3/12/20 בעניין עמ"ש 17590-01-20 [פורסם במאגרים המקוונים], לפיהם:

"כידוע, הנטל להוכחת שינוי נסיבות מהותי אף גדול יותר, שעה שעסקינן במזונות שנקבעו בהסכם שהצדדים הסתמכו עליו והוא כולל מארג של איזונים עדינים, מאשר מזונות שנקבעו בפסק דין (ע"א 4515/92 שטיין נ' שטיין (13.6.94), בג"ץ 4407/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול (7.2.13)).הנטל להוכחת שינוי נסיבות מהותי מוטל במלואו על הטוען לו. על המבקש להפחית מזונות, לפעול בתום לב ולגלות את מלוא האינפורמציה והמסמכים

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ' נ' ס

תלה"מ 19-06-31326 מ' נ' מ

הנוגעים לטענותיו שאירע שינוי נסיבות מהותי המצדיק את הפחתת המזונות."

25. ביום 20/1/21 ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין 7670/18 פלונית נ' פלוני [פורסם במאגרים המקוונים] ובו כבוד השופט נ' הנדל "עושה סדר", ובוחר את השאלה האם יש פסק הדין שניתן בבע"מ 919/15 חל רטרואקטיבית, והאם יש בו כדי להוות שינוי נסיבות המצדיק עיון מחדש בדמי המזונות שנפסקו, וזאת, בין אם מדובר בפסק דין שאישר הסכם גירושין כולל, בין אם מדובר בפסק דין לאחר דיון לגופו של עניין. מפאת חשיבות הדברים, יובאו הדברים כלשונם, כדלקמן:

"בפתח הדברים נזכיר את הכללים: הראשון, פסק דין חלוט בדיני מזונות אינו סופי במובן של פסקי דין מתחומים אחרים במשפט האזרחי. הפסיקה הכירה בשוני זה, מאחר שפסק דין למזונות הוא פסק דין שביצועו הולך ונמשך בעתיד, וככזה הוא מסווג כעילה הולכת ונמשכת (נינה זלצמן מעשה בית דין בהליך אזרחי 284 (1991)). השני, הלכה חדשה של בית המשפט העליון אינה מביאה לפתיחתם פסקי דין חלוטים, וזאת אפילו אם ההלכה הייתה עשויה לשנות את תוצאת פסק הדין לו הייתה נפסקת לפני מתן ההכרעה החלוטה. כלל זה מבטא את כוחה של סופיות הדיון, והעדפתה על פני פתיחת מכלול התיקים, לנוכח שינויים משפטיים שנעשו לאחר ההכרעה החלוטה. אכן, יש מתח מסוים בין שני הכללים. הכלל השני מעדיף את הסופיות, ואילו הכלל הראשון מכיר במוגבלותה. כך, עד שבא הכלל השלישי המכריע ביניהם. נדרש שינוי נסיבות מהותי על מנת להצדיק דיון מחודש בפסק דין חלוט בענייני מזונות. שינוי נסיבות זה צריך שיהיה פרטני, וייתחם למערכת העובדתית הייחודית של הצדדים שעניינם נבחן במקרה הקונקרטי. אם לא תאמר כן, הרי שידו של הכלל הראשון תגבר באופן מוחלט בכל מקרה של שינוי מהותי בהלכה המשפטית, ועקרון הסופיות ייסוג לאחור ויימצא חסר. כך ניתן ליישב בין שני הכללים – באמצעות

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 31282-06-19 מ'נ' ס

תלה"מ 31326-06-19 מ'נ' מ

1 אמות המידה שהחילה הפסיקה ביחס לפתיחת פסק דין חלוט
2 בענייני מזונות, שמכירות בכוחה העקרוני של הסופיות,
3 ומאפשרות לגבור עליה רק בהתקיים התנאי של שינוי נסיבות
4 מהותי הנוגע לעניינם הפרטני של הצדדים.

5
6 ברבות השנים, טרם שניתן פסק הדין ב**בע"מ 919/15**, [פורסם
7 בנבו] הפעילו בתי המשפט במשורה את החריג המאפשר דיון
8 מחודש בענייני מזונות, תוך איזון, כאמור, בין עיקרון
9 סופיות הדיון לעיקרון הצדק. דיון מחודש בענייני מזונות
10 נעשה רק במקרים בהם הוכח שינוי נסיבות מהותי שיש בו
11 כדי להפוך את אכיפתו של פסק הדין לבלתי צודקת (ראו:
12 **בע"מ 3984/15**, [פורסם בנבו] פסקה כ"ה). הנושאים המרכזיים
13 בהם לרוב נבחן שינוי נסיבות הם: השתכרות ההורים ומצבם
14 הכלכלי; מצבם הבריאותי והמשפחתי של ההורים; צרכי
15 הקטינים; שינוי במשמורת או בהסדרי שהות; או נסיבות
16 קשות וחריגות שנוצרו לאחר מתן פסק הדין, כגון סרבנות
17 קשר של ילדים עם אביהם (שם, פסקה כ"ו והאסמכתאות
18 שם).

19
20 אמנם, הלכת **בע"מ 919/15** [פורסם בנבו] קבעה כללים
21 חדשים בנוגע לחלוקת נטל המזונות לקטינים בגילאי 6-15
22 בין ההורים. עם זאת, הלכת **בע"מ 919/15** [פורסם בנבו] אינה
23 מהווה כשלעצמה שינוי נסיבות מהותי המצדיק פתיחת תיק
24 מזונות. עמדתי היא כי כאשר עסקינן בתביעה להפחתת
25 מזונות, לא תשמש הלכת בע"מ 919/15 [פורסם בנבו] כעילה
26 לשינוי הנסיבות. תוצאה זו תפגע יתר על המידה בעקרון
27 סופיות הדיון, ותפתח פתח רחב מדי שאף יפגע ביציבות חיי
28 בני המשפחה.

29
30 זאת ועוד, בהתאם לאותו קו – דעתי היא כי אין בהלכת **בע"מ**
31 **919/15** [פורסם בנבו] כדי לשנות או להקל בדרישת השינוי

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס

תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

1 המהותי בנסיבות הפרטניות, כפי שפורשה בפסיקה קודם
2 שניתן פסק הדין בבע"מ 919/15 [פורסם בנבו]. יש להותיר את
3 מבחן שינוי הנסיבות המהותי על כנו לשם דיון מחודש
4 בחובי מזונות שנקבעו בפסקי דין חלוטים שניתנו לפני הלכת
5 בע"מ 919/15, [פורסם בנבו] וזאת מארבעה טעמים עיקריים.

6
7 13. עיקרון סופיות הדיון: הגם שפסקי דין בענייני מזונות
8 אינם חלוטים במובן של פסקי דין מסוג אחר, בשל אופיים
9 המיוחד – עדיין קיימת חשיבות, ושמא דווקא בתחום זה,
10 לשמירה על עיקרון סופיות הדיון כפי שהיה נהוג בתיקי
11 מזונות עד כה. עניין זה לא השתנה כתוצאה מהלכת פלוני.
12 האחרונה אינה עוסקת בכך. הקלה במבחן שינוי הנסיבות
13 תוך הסתפקות בראשית ראייה או בשינוי עובדתי שאינו מגיע
14 לכדי שינוי מהותי כמשמעו בפסיקה, פותחת פתח רחב
15 להגשת תביעות לשינוי שיעור חיוב מזונות חלוט. מסקנתי זו
16 ממזגת בין שיקולים מעשיים ובין שיקולי צדק. דחייתה
17 עלולה – ללא כוונה – לגרום לדינמיקה של אי-סדר וגל של
18 שינויים שעלול לפגוע בקטינים, כפי שיפורט להלן.

19
20 דרך נוספת להשקיף על הדברים היא זו: בפסיקה נקבע כי
21 הלכה חדשה אינה "פותחת מחדש" הליכים שהסתיימו בפסק
22 דין חלוט. זוהי הכרעה המעדיפה את סופיות הדיון – על
23 הערכים המגולמים בה – על פני הטענה שיש חוסר צדק בכך
24 שהליך משפטי הוכרע בעבר על ידי הלכה ששונתה. מנקודת
25 מבט זו, אין הבדל בין פסקי דין בענייני מזונות ופסקי דין
26 אחרים, למשל כאלה שקובעים כי הופר חוזה, כי הוטלה
27 אחריות בנזיקין, נקבעה בעלות על מקרקעין, הייתה
28 התעשרות שלא כדין או כי אדם מסוים יזכה בירושה במקום
29 רעהו. בכל המקרים הללו אפשר לטעון, בדיעבד ולאחר
30 שינוי ההלכה, כי פסק הדין שניתן אינו צודק בראי ההלכה

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס

תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

1 החדשה. ברם, הפסיקה העדיפה בנסיבות אלה את הסופיות
2 באיזון הכולל. אם תרצו, ניתן לומר כי ההכרעה הנורמטיבית
3 היא שאין פגיעה בצדק בכך שהלכה חדשה אינה חלה על
4 פסקי דין חלוטים. הכלל לפיו פסק דין בענייני מזונות ניתן,
5 בנסיבות מסוימות, לפתיחה מחדש, לא מכוון כלפי שינויי
6 הלכה, אלא כלפי מקרים אחרים, בהם חל שינוי נסיבות
7 מהותי בתחום הפנימי של המשפחה. כך למשל אדם ששכרו
8 היה גבוה וחויב בהתאם בדמי מזונות גבוהים, שאיבד כעבור
9 מספר שנים את יכולתו להתפרנס. הנה כי כן, הסוגיה של
10 שינוי ההלכה שונה מהסוגיה של דיון מחדש בשיעור
11 המזונות, ואין הצדקה עניינית לדון מחדש בפסק דין חלוט
12 מכוח שינוי ההלכה גרידא.

שמירה על יציבות משפחתית והגנה על עיקרון טובת הילד:

14 החלה רטרואקטיבית של הלכת בע"מ 919/15 [פורסם בנבו]
15 על תביעות לשינוי דמי מזונות, מקום בו מוכח שינוי נסיבות
16 מהותי ברף הנמוך משנדרש בעבר עשויה להוביל, כאמור,
17 לריבוי תביעות וכפועל יוצא מכך עשויה לעורר מחדש
18 סכסוכים משפחתיים. התדיינות מחודשת בין הורים עלולה
19 להעצים את הפגיעה בילדים ואף להעכיר את היחסים בין
20 הקטינים להורים ובין ההורים לעצמם. על כן, שמירה על
21 היציבות המשפחתית, כמו גם הגנה על עיקרון טובת הילד,
22 תומכות בכך שפסקי דין חלוטים לא יפתחו מחדש בנקל, ולא
23 די בקיומה של הלכה חדשה בנושא אופן חלוקת דמי
24 המזונות.

חשש להפרת מערך האיזונים בין הצדדים: החלטות בענייני

26 מזונות מהוות לרוב חלק ממכלול הסכמות אליו מגיעים בני
27 הזוג (במקרה שמושג הסכם גירושין כולל), או ממכלול
28 הכרעות שיפוטיות המבקשות ליצור הסדר צודק וראוי בין
29
30

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס

תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

השניים (במקרה שלא מושגת הסכמה בין הצדדים). חלק
משמעותי מההסכמות וההכרעות הללו הן בלתי הפיכות (כך,
למשל, הגט וחלוקת הרכוש), וקיים חשש כי דיון מחודש
באותם רכיבים שהם ברי שינוי, יביא להפרת האיזונים
העדינים שהושגו במסגרת ההסכם הכולל או ההכרעה
הכוללת, ויגרום בכך עוול לאחד הצדדים. ודוק, כאשר ארע
שינוי נסיבות מהותי, הרי שאין מנוס מבחינה מחודשת של
החיוב במזונות, שכן הימנעות מלעשות כן תיצור כשלעצמה
אי צדק בין האב והאם (בחינה זו צריכה עם זאת להיעשות
בזהירות המתבקשת, ותוך ניסיון לצמצם את ההתערבות
למינימום המתחייב משינוי הנסיבות). לעומת זאת, כאשר
השינוי שחל הוא בדין בלבד, ואף כשמדובר בשינוי מהותי
בדין, הרי שניתן להניח כי גם במסגרת הדין הישן נשמרו
איזונים מסוימים בין הצדדים (גם אם ראויים פחות מאלה
שהושגו על פי הדין החדש), ועל כן ניתן להוסיף ולהסתמך
עליו עד שיתקיים שינוי נסיבות מהותי המצדיק דיון מחודש
בחיוב המזונות.

השלכות הרוחב: שיקול נוסף – הגם שאינו עומד בלב העניין
– הוא העובדה שהלכת פלוני משפיעה על הדיון בתיקים
רבים מאוד. בכגון דא קיימת הצדקה – שלא תמיד קיימת
ביחס למקרה הבודד – לקבוע מעין "הוראות מעבר",
שפירושן הוא שעניינים שנדונו בעבר לא "ייהנו" מתחולת
ההלכה החדשה, וזאת משיקולים פרגמטיים. לאמור, דווקא
לנוכח רוחבה של ההלכה וחשיבותה, האיוון המעשי תומך
בכך שתחולתה לא תהיה על פסקי דין שהוכרעו בפסק דין
חלוט, אלא אם אלה יישמעו מחדש מסיבה אחרת, כגון שינוי
נסיבות מהותי בהתאם לדין הרגיל.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס

תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

ולסיכום נקודה זה: נזכיר שוב כי השלכות הרוחב לא
מביטות רק על שיקולים מערכתיים, כגון העומס על בתי
המשפט, אלא בוחנות מגוון רחב של משפחות – הורים וילד.
יש שפסק הדין בעניינם ניתן שנה לפני מתן הלכת פלוני, ויש
שעניינם נדון לפני עשור. לעיתים מדובר בהורים בתחילת
דרכם ולעיתים בהורים שחיו כמשפחה – לפני הגירושין –
במשך תקופה של ממש. החשש הוא כי אלה כאלה מכלכלים
את צעדיהם על פי פסק הדין החלוט שניתן. שינוי מהותי
בנסיבות חייהם של בני הזוג או מי מהם עשוי לסלול הצדקה
לבחינת העניין מחדש. ברם, הגדרת הלכה חדשה כשינוי
מהותי עלולה לערער את היציבות של המשפחות בדרך חייהן.
רוצה לומר, עם כל הצליל ה"פורמלי" שעשוי להתלוות למונח
"סופיות הדיון" – יש לדוקטרינה זו קשר לזרם החיים,
התנהגותם של אנשים, וסוג של הסתמכות ותכנון ששינוי חד
עלול לפגוע בו. יתכן שמנקודת מבטו של אחד מבני הזוג טוב
יהא לפתוח מחדש גם פסק דין חלוט; ברם, התמונה מורכבת
משני צדדים, ומשקפת איזון בין זווית הראייה של שניהם,
ואף של צדדים שלישיים – ילדיהם הקטינים. אין בכך לדגול
בעמדה שמרנית, שלא מאפשרת לפסיקה להתפתח
ולהשתנות. הסוגיה כאן היא השפעה על העבר. נסיון החיים
והמשפט מלמדים כי בנושאים רבים, בעוד אבולוציה היא
תופעה טובה ומבורכת – רבולוציה חדה עלולה לפגוע
ולהזיק. והעיקר הוא כי נדמה שהכללים בדבר השפעה של
הלכה חדשה על תיקים שהסתיימו הינם חלק מושרש ביותר
בפסיקה, פרי נסיון רב שנים, ומהווים נחלת שיטות משפט
רבות. המלאכה עדינה. נדמה כי איזון ראוי הוא המשך
שמירת הכללים בדבר שינוי מהותי, כהגדרתו בפסיקה, לצד
פיתוח היישום של הלכת פלוני בתיקים שתלויים ועומדים.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 31282-06-19 מ'נ' ס

תלה"מ 31326-06-19 מ'נ' מ

14. אשר למקור חיוב המזונות – דהיינו סוג פסק הדין שניתן
– יודגש שוב כי הדרישה בדבר שינוי הנסיבות המהותי
בתביעות לשינוי גובה המזונות חלה הן כאשר החיוב נקבע
בפסק דין שניתן לאחר הליך משפטי, והן כאשר מקור החיוב
הינו בפסק דין שנתן תוקף להסכם גירושין בין הצדדים (עניין
פייגה, פסקה 2; עניין קס, פסקה 5). הנני סבור, כי אין בבע"מ
919/15 [פורסם בנבו] כדי לשנות מהלכה זו. בתביעות לשינוי
מזונות שנקבעו בפסק דין חלוט טרם הלכת בע"מ 919/15
[פורסם בנבו] – אין מקום, לטעמי, להבחין בין מזונות שמקור
חיובם הוא בפסק דין שנתן תוקף להסכם גירושין כולל;
מזונות שמקורם בפסק דין שאישר הסכם שעניינו מזונות
בלבד; ומזונות שנקבעו בפסק דין שניתן לאחר הליך
משפטי. לפיכך, יש להידרש לתנאי בדבר שינוי מהותי
בנסיבות בשלושת המקרים באופן דומה. לנוכח המסקנה
שינוי ההלכה אינו מאפשר להידרש מחדש לפסקי דין
חלוטים, ולו כאלה שניתנו לאחר דיון והכרעה, ברי כי זהו
גם דינם של פסקי דין שנותנים תוקף להסכמת הצדדים, שלפי
חלק מן הגישות קשה להתערב בהם אפילו יותר. ראו למשל
בג"צ 4407/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול [פורסם בנבו]
(7.2.2013):

"הסכם הגירושין הוא מעשה רקמה עדינה, שמזונות הילדים
הוא אחד החוטים המרכזיים בו. אם פרמת חוט זה, נמצאת
מפר את מערכת האיזונים שבבסיס ההסכם. כך, לדוגמה,
ייתכן כי ההורים הגיעו להסכמה שהאב ישלם סכום מזונות
מסויים לילדים, מתוך הבנה לא מופרכת כלל, כי האב אוהב
את ילדיו ורוצה ביקרם, ירכוש עבורם ביגוד, יסע איתם
לחופשות בארץ ובחו"ל, יעניק להם מתנות, וכיו"ב דברים
שאינם מעוגנים בהתחייבות מפורשת בהסכם הגירושין.
ייתכן כי האב ויתר על חלק מהרכוש מתוך הנחה כי בכך הוא
מותיר מקור הכנסה נוסף שישמש את האם עבור הילדים, או
שויתר על חלק מהרכוש כדי לרשמו על שם הילדים על מנת
להבטיח את עתידם. מכאן, שההפרדה בין מזונות הילדים

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 31282-06-19 מ'נ' ס

תלה"מ 31326-06-19 מ'נ' מ

1 לבין מכלול הנושאים בהסכם הגירושין, היא לעיתים קרובות
2 הפרדה מלאכותית"

3
4 על כן, יש להקנות להסכם גירושין יציבות ואמינות "אחרת
5 לא יהיה ערך להסכם גירושין וכל הסכם יהיה רק בגדר שלב
6 ביניים עד לפניה חוזרת לבית המשפט" (ע"א 4545/92 שטיין
7 נ' שטיין, [פורסם בנבו] פסקה 3 (13.6.1964)). מידת זהירות
8 יש לנקוט גם לגבי שינוי שיעור מזונות שנקבע בפסק דין
9 שאישר הסכם שעניינו מזונות בלבד אשר נחתם לרוב לאחר
10 משא ומתן מייגע, הליכי יישוב סכסוך או גישור. זאת, על
11 מנת למנוע כרסום בעיקרון כיבוד הסכמים, ולשם שמירה על
12 חופש החוזים ועל אינטרס ההסתמכות. אך כאמור – גם
13 כאשר לא מדובר בפסק דין שמבוסס על הסכם, אלא לאחר
14 התדיינות משפטית, אין מקום לפתחו מחדש, אלא במקרים
15 בולטים בהם עולה בידי מבקש השינוי להוכיח שינוי נסיבות
16 מהותי. ניהול תביעת מזונות, הכולל בחובו קדמי משפט,
17 הגשת ראיות, ודיוני הוכחות, עשוי, לעיתים, להתפרש על
18 תקופה ארוכה במהלכה נתונים בני הזוג בסכסוך קשה
19 ומורכב. דווקא לאחר שניתן פסק הדין, גובה הלהבות פוחת,
20 ונוצר סוג של רגיעה בין ההורים ויציבות משפחתית. תביעה
21 מחודשת לשינוי שיעור המזונות, כאמור, עלולה לערער את
22 המצב היציב יחסית, לעורר מחדש את הסכסוך, ולפגוע
23 בעיקר בילדים.

24
25 לנוכח האמור לעיל, סבורני כי הלכת בע"מ 919/15 [פורסם
26 בנבו] אינה מהווה עילה לפתיחת הליכי מזונות חלוטים. זאת
27 ועוד, אין בהלכת 919/15 כדי לשנות, לרכך או להשפיע על
28 מבחן שינוי הנסיבות המהותי בתביעות להפחתת מזונות
29 שנקבעו – בין בפסק דין חלוט שאישר הסכם כולל או הסכם
30 קונקרטי, ובין בפסק דין חלוט שניתן לאחר הליך משפטי –
31 טרם שנפסקה הלכה זו.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 31282-06-19 מ'נ' ס
תלה"מ 31326-06-19 מ'נ' מ

15. אשר להיקף פתיחת ההתדיינות במקרים בהם עולה בידי המבקש להוכיח שינוי נסיבות מהותי, המצדיק דיון מחודש בשיעור מזונות שנקבע לפני הלכת בע"מ 919/15 [פורסם בנבו] – הרי שמקובלת עליי עמדת היועץ המשפטי לממשלה בעניין זה.

ראשית, ככל שבית המשפט מגיע למסקנה כי התרחש שינוי נסיבות מהותי, כמשמעותו בפסיקה, המצדיק עיון מחודש בגובה המזונות – מן הראוי כי עיון זה יעשה בהתאם להלכת בע"מ 919/15, [פורסם בנבו] שהרי מרגע שנגזר לקיים דיון מחודש בגובה המזונות, אין הצדקה לקיימו על פי דין ישן, שאיננו נוהג עוד.

שנית, על בתי המשפט לשקול בזהירות ובקפדנות את השפעת השינוי המהותי ביחס לסכום המזונות שנקבע בעבר. בהקשר זה נפסק כי:

"מי שמבקש להוכיח גידול בצרכים ושינוי מהותי בהם, כאשר בעבר ניתן פסק דין בהסכמה, מתחייב על ידי כך בהוכחתו של המצב ששרר בעבר בעת שהגיעו הצדדים להסכמת ובהצבעה על השינוי שחל מאז, אשר אף אותו יש, כמובן, להוכיח. הווה אומר, בית המשפט אינו פועל בחלל ריק, בו פתוח הכול לבדיקה מחדש מראשיתו, וכאילו לא היו קיימות נסיבות, אשר את שינוין מבקשים להוכיח. המצב בעבר הוא בגדר נקודת מוצא מחייבת, והבהרתו היא בגדר חובתו של מי שטוען להתהוותו של שינוי" (עניין פייגה, פסקה 3)

שלישית, ראוי לבחון באופן מתוחם את הרכיב הספציפי שבו חל שינוי הנסיבות המהותי, וביחס אליו בלבד להחיל את העקרונות שנקבעו בהלכת בע"מ 919/15, [פורסם בנבו] תוך חתירה, ככל הניתן, וככל שקיימת הצדקה, לצמצום היקף

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס
תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

1 ההתדיינות. ככל שמדובר בשינוי באחד מרכיבי המזונות, אין
2 מקום להחיל את הלכת 919/15 ביחס לכלל סכום המזונות,
3 ולשנות באופן דרמטי את שיעור המזונות שהיה נהוג לאורך
4 זמן, אלא יש לבחון רק את השינוי שחל בפרמטר הספציפי
5 בהתאם להלכת בע"מ 919/15 [פורסם בנבו]. " [ההדגשה לא
6 במקור ט.פ.]

מהכלל אל הפרט:

7
8
9
10 26. במקרה דנן, לא שוכנעתי כי עלה בידי התובע להצביע על שינוי נסיבות, קל וחומר מהותי כזה
11 המצדיק שינוי דמי המזונות שנקבע. אתחיל בעובדה כי התובע אינו פוגש את הקטינים באותו
12 אופן שבו התחייב במסגרת הסכם הגירושין וכי חלוקת זמנים המתקיימת כיום מצומצמת
13 משמעותית מזו שנקבעה בין הצדדים, והתובע בתביעתו עותר לצמצם חלוקה זו עוד יותר.
14 לפיכך, לא ברור כיצד מצד אחד, מבקש התובע להפחית את דמי המזונות ומנגד, מבקש
15 לצמצם את זמני השהות. מדובר בטענות שאינן יכולות לדור בכפיפה אחת.

16
17 27. זאת ועוד, העובדה כי התובע הסכים לשלם את דמי המזונות הקבועים בהסכם, למרות היותו
18 נתון בהליך פש"ר, תוך שהוא אינו מציין זאת בגוף ההסכם או בפני בית המשפט, אינה
19 מצדיקה שינוי דמי המזונות שנקבעו בהסכם ואינה עולה בקנה אחד עם חובת תום הלב ועם
20 חובת הגילוי. אינני מקבל את דבריו של התובע ביחס למה שהוסבר לו על ידי בא כוחו דאז,
21 וזאת בין היתר, לנוכח העובדה כי הוא לא טרח לזמנו לעדות. לפיכך יש לפעול על פי הכלל כי
22 צד להליך המשפטי האוחז בידיו ראייה ונמנע מהגשתה לבית המשפט, חזקה שאילו היתה
23 מוגשת היתה פועלת כנגד אותו צד.

24
25 28. למעט טענות כי הסכום אליו התחייב בהסכם גבוה מהמקובל, והיותו מצוי בהליך פש"ר שבו
26 נקצב סכום מזונות נמוך יותר מזה שנקבע בהסכם (הליך פש"ר אשר הסתיים בינתיים), לא
27 טען התובע טענות נוספות לעניין מצבו הכלכלי ולא הוכיח כי מאז נחתם ההסכם חל שינוי
28 משמעותי לרעה לעומת מצבו הכלכלי נכון להיום. להתרשמותי, התובע משתכר היטב, חי
29 ברמת חיים גבוהה, ואינני מוצא כל טעם לשנות את דמי המזונות כפי שנקבע בהסכם שבין
30 הצדדים.

31
32 29. התביעות נדחות.

33
34 30. התובע ישלם לנתבעת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד, בסך 30,000 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

תלה"מ 19-06-31282 מ'נ' ס
תלה"מ 19-06-31326 מ'נ' מ

31. זכות ערעור כחוק.

המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ותסגור התיקים.

ניתן היום, י"א שבט תשפ"א, 24 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.

טל פפרני, שופט